

Lieta C-524/20

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums

2020. gada 20. oktobris

Iesniedzējtiesa:

Městský soud v Praze (Čehijas Republika)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 29. septembris

Prasītāja:

VÍTKOVICE STEEL, a.s.

Atbildētāja:

Ministerstvo životního prostředí

Pamatlietas priekšmets

Komisijas Lēmuma 2011/278/ES 10. panta 8. punkta interpretācija un spēkā
esamība

Komisijas Lēmuma 2013/448/ES 1. panta 1. punkta un 1. panta 2. punkta
interpretācija un spēkā esamība

Bezmaksas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu piešķiršana iekārtām,
kas vairs netiek ekspluatētas

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai Komisijas Lēmuma 2011/278/ES (2011. gada 27. aprīlis) 10. panta 8. punktā kopsakarā ar šā lēmuma I pielikumu ir prasīts piešķirt bezmaksas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotas laika posmam no 2013. gada līdz 2020. gadam attiecībā uz iekārtu, kurā tiek veikts process, kas izmanto *skābekļa konvertoru*, kur izejmateriāls ir ar oglekli piesātināta *šķidrā dzelzs*, kas tiek piegādāta no cita operatora iekārtas, ja vienlaikus tiek nodrošināts, ka nerodas produktam *karstais metāls* paredzēto emisiju kvotu dubulta uzskaite un piešķiršana?
2. Noliedzošas atbildes un pirmo jautājumu gadījumā – vai Komisijas Lēmuma 2011/278/ES (2011. gada 27. aprīlis) 10. panta 8. punkts kopsakarā ar šā lēmuma I pielikumu nav spēkā attiecībā uz produktu *karstais metāls*, tāpēc ka tas ir pretrunā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK 2. panta 1. punktam kopsakarā ar šīs direktīvas I pielikumu vai arī tāpēc ka tas nav saprotams?
3. Apstiprinošas atbildes uz otro jautājumu gadījumā – vai juridiskā pamata zuduma dēļ arī Komisijas Lēmuma 2013/448/ES (2013. gada 5. septembris) 1. panta 1. punkts nav spēkā attiecībā uz iekārtu ar identifikatoru CZ-existing-CZ-52-CZ-0102-05?
4. Apstiprinošas atbildes uz pirmo jautājumu gadījumā – vai Komisijas Lēmuma 2013/448/ES (2013. gada 5. septembris) 1. panta 1. punkts un 1. panta 2. punkta trešā daļa attiecībā uz iekārtu ar identifikatoru CZ-existing-CZ-52-CZ-0102-05 ir jāinterpretē tādējādi, ka šie noteikumi ļauj šai iekārtai piešķirt emisiju kvotas saistībā ar produktu *karstais metāls*, pamatojoties uz jaunu Čehijas Republikas pieteikumu, ja ir izslēgta emisiju kvotu dubultā uzskaite un piešķiršana?
5. Noliedzošas atbildes uz ceturto jautājumu gadījumā – vai Komisijas Lēmuma 2013/448/ES (2013. gada 5. septembris) 1. panta 1. punkts nav spēkā attiecībā uz iekārtu ar identifikatoru CZ-existing-CZ-52-CZ-0102-05, jo tas ir pretrunā Komisijas Lēmuma 2011/278/ES (2011. gada 27. aprīlis) 10. panta 8. punktam kopsakarā ar šā lēmuma I pielikumu?
6. Apstiprinošas atbildes uz trešo, ceturto vai piekto jautājumu gadījumā – kā saskaņā ar Savienības tiesībām ir jārikojas dalībvalsts iestādei, kas pretrunā ar Savienības tiesībām nav piešķīrusi bezmaksas emisiju kvotas iekārtas operatoram, kurā tiek veikts process, kas izmanto *skābekļa konvertoru*, ja šāda iekārta vairs netiek ekspluatēta, un laika posms, kuram tika piešķirtas kvotas, jau ir beidzies?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Komisijas Lēmuma 2011/278 10. panta 8. punkts un I pielikums

Komisijas Lēmuma 2013/448 1. panta 1. punkts un 1. panta 2. punkta trešā daļa

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK, it īpaši tās 2. panta 1. punkts

Atbilstošās valsts tiesību normas

Zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů (likums Nr. 383/2012 par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu tirdzniecības noteikumiem, turpmāk tekstā – “likums par emisiju kvotām”) 10. panta 1. punkts

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Līdz 2015. gada 30. novembrim prasītāja bija iekārtas, kas apzīmēta kā *Ocelárna I* (I tērauda rūpnīca, turpmāk tekstā – “strīda pamatā esošā iekārta”) operators, kur tika veikts process, kas izmanto *skābekļa konvertoru*, proti, daļējais tērauda ražošanas process, kurā izejmateriāls ir ar oglekli piesātināta šķidrā dzelzs, ko strīda pamatā esošā iekārta saņēma no uzņēmuma *ArcelorMittal Ostrava a.s.* iekārtas.
- 2 Strīds starp prasītāju un atbildētāju attiecas uz to, vai prasītājam bija jāpiešķir emisiju kvotas laika posmam no 2013. gada līdz 2020. gadam saistībā ar strīda pamatā esošās iekārtas darbību. Prasītājas viedoklis, ka tai būtu jāpiešķir bezmaksas emisiju kvotas, ir balstīts uz Lēmuma 2011/278 I pielikumu, kurā to procesu skaitā, attiecībā uz kuriem tiek piešķirtas bezmaksas emisiju kvotas, ir norādīts process, kas izmanto *skābekļa konvertoru*, saistībā ar produktu *šķidrāis metāls*. Sākumā atbildētāja piekrita prasītājas viedoklim, ka tai esot jāpiešķir bezmaksas kvotas, tāpēc iekļāva strīda pamatā esošo iekārtu, kurai tiek piešķirtas bezmaksas kvotas, saraksta projektā, kas iesniegts Komisijā saskaņā ar Direktīvas 2003/87 11. panta 1. punktu laika posmam no 2013. gada līdz 2020. gadam spēkā esošajā redakcijā. Strīda pamatā esošā iekārta ir paziņota ar identifikatoru CZ-existing-CZ-52-CZ-0102-05.
- 3 Lēmuma 2013/448 1. panta 1. punktā kopsakarā ar šā lēmuma I pielikuma C punktu Komisija noraidīja strīda pamatā esošās iekārtas iekļaušanu minētajā sarakstā un tai piešķirto kvotu sākotnējo daudzumu. Šajā ziņā Komisija tostarp norādīja šī lēmuma 14. apsvērumā, ka strīda pamatā esošā iekārta neražo karsto metālu, bet tikai saņem to [no citas iekārtas], kas rada kvotu dubultas uzskaites risku.
- 4 Ņemot vērā iepriekš minēto, atbildētāja ir veikusi Lēmuma 2013/448 interpretāciju, saskaņā ar kuru strīda pamatā esošajai iekārtai varot piešķirt bezmaksas emisiju kvotas tikai ar nosacījumu, ka esot izslēgts kvotu dubultās uzskaites risks gan attiecībā uz prasītāju, gan uzņēmumu *ArcelorMittal Ostrava*,

kas ražo prasītājas iekārtā piegādāto karsto metālu. Par savu viedokli atbildētāja informēja Komisiju 2013. gada 27. maija vēstulē.

- 5 Savā 2013. gada 30. maija vēstulē Eiropas Komisijas Klimata politikas ģenerāldirektorāta ģenerāldirektors paskaidroja, ka Komisija pauž juridisku viedokli, ka prasītājas iekārtai nedrīkstot piešķirt nekādu bezmaksas kvotu. Visas bezmaksas kvotas saistībā ar minēto procesu esot jāpiešķir iekārtai, kuras operators ir uzņēmums *ArcelorMittal Ostrava*, jo tieši tas ražo karsto metālu. Pēc Komisijas domām, vienīgā iespēja esot piešķirt visas kvotas iekārtai, kas ražo karsto metālu kā pusfabrikātu, un nodot šo kvotu daļu strīda pamatā esošajai iekārtai, pamatojoties uz civiltiesisku līgumu starp prasītāju un uzņēmumu *ArcelorMittal Ostrava*.
- 6 Atbildētāja sadarbībā ar abiem ieinteresētajiem uzņēmumiem aprēķināja bezmaksas emisiju kvotu sadalījumu prasītājai un uzņēmumam *ArcelorMittal Ostrava*, kas, pēc atbildētājas domām, izslēgtu produktam *karstais metāls* paredzēto kvotu dubulto uzskaiti un piešķiršanu un vienlaikus atspoguļotu abu iekārtu novadīto emisiju attiecību. Abi uzņēmumi piekrita šādai kvotu sadalei. Pēc tam *ministr životního prostředí* (apkārtējās vides ministrs, Čehijas Republika) vērsās pie klimata politikas komisāres ar 2013. gada 26. jūnija vēstuli, kurā viņš ir izklāstījis Čehijas Republikas priekšlikumu par kvotu sadali starp abām iekārtām un pauda pārliecību, ka pateicoties šim priekšlikumam vairs neesot pamata iepriekšējā sarakstē izteiktajām Komisijas bažām.
- 7 Komisāre atbildēja uz *ministr životního prostředí* (apkārtējās vides ministra) vēstuli ar 2013. gada 16. jūlija vēstuli, kurā viņa apstiprināja līdzšinējo Komisijas nostāju.
- 8 Rezultātā *ministr životního prostředí* (apkārtējās vides ministrs) ar 2013. gada 16. oktobra vēstuli informēja, ka, kaut arī viņš nepiekrīt Komisijas interpretācijai, viņš paziņo par visu kvotu sākotnējo piešķiršanu tikai uzņēmuma *ArcelorMittal Ostrava* iekārtai.
- 9 Pēc tam atbildētāja ar 2014. gada 23. jūlija lēmumu prasītājai attiecībā uz laika posmu no 2013. gada līdz 2020. gadam, piešķīra tādu bezmaksas kvotu daudzumu, kurā netika ņemtas vērā nekādas kvotas strīda pamatā esošajai iekārtai. Prasītāja iesniedza sūdzību par šo lēmumu, kas tika noraidīta ar *ministr životního prostředí* (apkārtējās vides ministra) 2014. gada 12. novembra lēmumu. Abi atbildētāja lēmumi būtībā balstījās uz viedokli, ka Lēmums 2013/448 neļāva piešķirt bezmaksas tiesības prasītāja iekārtai. Citiem vārdiem sākot, atbildētāja pieņēma Komisijas viedokli, kuram viņa iepriekš nepiekrita.
- 10 Prasītāja iesniedza sūdzību par *ministr životního prostředí* (apkārtējās vides ministra) lēmumu iesniedzējtiesā, kura noraidīja to ar 2017. gada 9. februāra spriedumu. Prasītāja par šo spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, kuru *Nejvyšší správní soud* (Augstākā administratīvā tiesa, Čehijas Republika) apmierināja un ar 2018. gada 23. februāra spriedumu atcēla pirmās instances iesniedzējtiesas

spriedumu. Līdz ar to tika atcelts arī apstrīdētais *ministr životního prostředí* (apkārtējās vides ministra) lēmums un sākotnējais pirmās pakāpes iestādes lēmums par kvotu piešķiršanu.

- 11 Pēc tam atbildētāja kā pirmās pakāpes administratīvā iestāde ar 2018. gada 13. augusta lēmumu piešķīra prasītājam laika posmam no 2013. gada līdz 2020. gadam, tieši tādu pašu bezmaksas kvotu daudzumu, kas tai bija piešķirta sākotnējā 2014. gada lēmumā. Par šo lēmumu prasītāja atkārtoti iesniedza sūdzību, kas tika noraidīta ar *ministr životního prostředí* (apkārtējās vides ministra) 2018. gada 31. decembra lēmumu. Ministrs apstiprināja viedokli, kas jau ir izklāstīts 2014. gada lēmumos. Papildus tam viņš norādīja, ka, tā kā Komisija nepieņēma lēmumu, ar kuru tā apstiprinātu bezmaksas kvotu piešķiršanu strīda pamatā esošajai iekārtai, nevarot pieņemt lēmumu par šo kvotu piešķiršanu, jo, īsi sakot, Komisija tik un tā neatbrīvotu šīs kvotas. Ministrs atzīmēja arī, ka prasītāja jau kopš 2015. gada nav strīda pamatā esošas iekārtas operators, tāpēc kopš šī laika viņam nevar būt tiesības uz kvotām attiecībā uz šo iekārtu. Papildus tam laika posmā, kurā viņš bija iekārtas operators, tik un tā viņam bija bez maksas piešķirto kvotu pārpalikums, tāpēc viņam nevarēja tikt nodarīts kaitējums.
- 12 Par pēdējo no minētajiem *ministr životního prostředí* (apkārtējās vides ministra) lēmumiem prasītāja iesniedza jaunu sūdzību iesniedzējtiesā. Iesniedzējtiesa nonāca pie secinājuma, ka ir jāvērsas Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma izklāsts

Vispārīgie apsvērumi

- 13 Kā paskaidrots iepriekš, iesniedzējtiesa pašlaik izskatāmā pieteikuma ietvaros analizē juridisko jautājumu par to, vai, pamatojoties uz attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, prasītājam bija jāpiešķir bezmaksas kvotas saistība ar strīda pamatā esošās iekārtas darbību.
- 14 Valsts tiesību aktos noteiktais kvotu piešķiršanas process ir reglamentēts Likuma par emisiju kvotām 10. panta 1. punkta pirmajā teikumā, kas atsaucas uz rīcību saskaņā ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktu noteikumiem. Strīda priekšmets ir tikai piemērojamo Savienības tiesību aktu – it īpaši Lēmuma 2011/278 kopsakarā ar Direktīvu 2003/87 un Lēmumu 2013/448 – interpretācija un spēkā esamība. Attiecīgie Savienības tiesību aktu noteikumi nav viennozīmīgi un līdz šim Tiesa tos vēl nav interpretējusi, tādēļ runa šeit nav par *acte clair* un *acte éclairé* Tiesas 1982. gada 6. oktobra sprieduma *CILFIT*, C-283/81, ECLI:EU:C:1982:335, 14. un 16. punkts, izpratnē. Lai gan iesniedzējtiesa nav pēdējās instances tiesa, kurai būtu pienākums uzdot prejudiciālu jautājumu, tomēr, ņemot vērā procesuālās ekonomijas apsvērumus un to, ka nolēmums var attiekties arī uz Savienības tiesību aktu spēkā esamību, tā ir nolēmusi izmantot savas izvēles tiesības šajā ziņā.

Par jautājumu par Lēmumu 2011/278 un 2013/448 spēkā esamību pieņemamību

- 15 Saskaņā ar LESD 267. panta pirmās daļas b) apakšpunktu valsts tiesa var vērsties Tiesā ar prejudiciālo jautājumu par Savienības tiesību akta spēkā esamību, ja lietā parādās šāds jautājums. Turklāt ir spēkā princips, ka prejudiciālā jautājuma priekšmets var būt arī jautājumi, kas var būt prasību par tiesību akta atcelšanu saskaņā ar LESD 263. pantu priekšmets (Tiesas spriedumi: 1972. gada 12. decembra spriedums apvienotajās lietās *International Fruit Company u.c.*, no 21/72 līdz 24/72, ECLI:EU:C:1972:115, 5. punkts, un 2019. gada 3. jūlija spriedums, *Eurobolt*, C-644/17, ECLI:EU:C:2019:555, 26. punkts).
- 16 Saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu prasību par Savienības tiesību akta atcelšanu var celt katra persona, kuru šis akts skar tieši, šī panta sestajā daļā paredzētajā divu mēnešu termiņā no šā akta publicēšanas dienas. Ja persona, kurai *neapšaubāmi* bija tiesības celt prasību par tiesību akta atcelšanu, nav cēlusi prasību divu mēnešu termiņā, viņa nedrīkst pēc tam valsts tiesā atsaukties uz šā akta spēkā neesamību (Tiesas spriedumi: 1994. gada 9. marta spriedums, *TWD Textilwerke Deggendorf*, C-188/92, ECLI:EU:C:1994:90, 17. punkts, un 2018. gada 25. jūlija spriedums, *Georgsmariengütte u. c.*, C-135/16, ECLI:EU:C:2018:582, 14. punkts).
- 17 Attiecībā uz Lēmumu 2011/278 šis nepieņemamības pamats nav piemērojams, tāpēc ka prasītājam noteikti nebija tiesību celt prasību par šī lēmuma atcelšanu, jo tas nebija adresēts tieši viņai. Un, lai gan attiecībā uz Lēmumu 2013/448 prasītājam bija tiesības celt prasību par tā atcelšanu, tā šo prasību nav cēlusi. Neraugoties uz to, trešais un piektais jautājums nav nepieņemami.
- 18 Pirmkārt, iesniedzējtiesa ir uzdevusi visus jautājumus pēc sava ieskata, un runa šeit nav tikai par prasītāja argumentu pieņemšanu. Turklāt ir piemērojams princips, ka prejudiciālais jautājums, ko dalībvalsts tiesa uzdod pēc savas ierosmes, nevar būt nepieņemams arī tad, ja attiecīga persona varēja celt prasību par tiesību akta atcelšanu saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu, bet neizdarīja to paredzētajā termiņā (Tiesas 2006. gada 10. janvāra spriedums *Cassa di Risparmio di Firenze u. c.*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, 72.–74. punkts).
- 19 Otrkārt, Lēmums 2013/448 nav adresēts tieši prasītājam, un ar judikatūru prasītājas tiesības celt prasību tika pieļautas tikai Tiesas 2014. gada 26. septembra spriedumā *DK Recycling und Roheisen/Komisija*, T-630/13, ECLI:EU:C:1972:115. Šajā laikā prasītāja vairs nevarēja celt prasību, jo bija izbeidzies divu mēnešu termiņš tās celšanai. Tāpēc nevar apgalvot, kas prasītāja ir pieļāvusi, ka termiņš prasības celšanai, kuru celt tai *neapšaubāmi* bija tiesības, izbeidzās bez rezultāta.
- 20 Treškārt, pat ja tiesības celt prasību par Lēmuma 2013/448 atcelšanu būtu neapšaubāmas, izskatāmās lietas īpašajos apstākļos prasītāja, neceļot šo prasību, rīkojās labā ticībā. Prasītāja varēja pamatoti interpretēt Lēmuma 2013/448 1. panta 2. punkta trešo daļu tādējādi, ka, ja Čehijas Republika iesniegs jaunu

priekšlikumu, kas izslēdz [kvotu] dubulto uzskaiti, Komisija nākotnē pieņems šī bezmaksas emisiju kvotu sadali. Šo prasītājas pārliecību vairoja arī atbildētāja, kas *tikai pēc Lēmuma 2013/448 pieņemšanas* ar Komisiju mēģināja panākt kompromisa risinājumu. Tikai kad sarunas starp prasītāju un Komisiju beidzās nesekmīgi, prasītājai kļuva zināms, ka nekādas kvotas netiks piešķirtas strīda pamatā esošajai iekārtai, un termiņš celt prasību par Lēmuma 2013/448 atcelšanu līdz šim brīdim beidzas bez rezultāta. Tāpēc nevar apgalvot, ka, neceļot minēto prasību, prasītāja nenodrošināja savu tiesību savlaicīgu aizsardzību.

- 21 Tāpēc iesniedzējtiesa pieņem, ka visi uzdotie jautājumi ir pieņemami.

Apsvērumi par pirmo, otro un trešo jautājumu

- 22 Pirmā jautājuma priekšmets un visas lietas būtība ir jautājums par to, vai saskaņā ar Savienības tiesībām prasītājai bija jāpiešķir bezmaksas kvotas laika posmā no 2013. gada līdz 2020. gadam attiecībā uz strīda pamatā esošo iekārtu. Komisija un atbildētāja apgalvo, ka tas tā nav, balstoties uz diviem savstarpēji cieši saistītiem argumentiem. Pirmkārt, Lēmuma 2011/278 I pielikumā attiecībā uz iekārtu, kas izmanto *skābekļa konvertoru, šķidrā dzelzs* kā ir norādīta kā gala produkts, savukārt prasītājas iekārtā tā ir procesa, kas izmanto *skābekļa konvertoru*, izejmateriāls, nevis gala produkts, tādēļ attiecībā uz šo produktu nav iespējams piešķirt kvotas. Otrkārt, Lēmuma 2011/278 10. panta 8. punkts izslēdz vienam produktam paredzēto kvotu dubulto piešķiršanu, ko, pēc Komisijas domām, var nodrošināt, tikai ja prasītājai netiek piešķirtas nekādas kvotas.
- 23 Attiecībā uz pirmo argumentu iesniedzējtiesa norāda, ka darbība, kas veikta strīda pamatā esošajā iekārtā, atbilst noteikumiem, kuri paredzēti Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punktā, tāpēc uz to attiecas kvotu tirdzniecības sistēma (Tiesas 2018. gada 28. februāra spriedums, *Trinseo Deutschland*, C-577/16, ECLI:EU:C:2018:127, 45. punkts). Emisiju kvotu tirdzniecības sistēma balstās uz ekonomiskiem apsvērumiem, kuri mudina visus minētās sistēmas dalībniekus radīt mazāku siltumnīcas efektu izraisošo gāzu daudzumu, nekā atļauj tiem sākotnēji piešķirtās kvotas, lai pārpalikumu nodotu citam dalībniekam, kas radījis lielāku emisiju daudzumu, nekā atļauj tam piešķirtās kvotas (2017. gada 8. marta Tiesas spriedums, *ArcelorMittal Rodange et Schifflange*, C-321/15, ECLI:EU:C:2017:179, 22. punkts). Ja pretēji minētajai direktīvai iekārtai, uz kuru attiecas kvotu tirdzniecības sistēma, netiktu piešķirtas nekādas bezmaksas kvotas, tas būtu pretrunā ar minētajiem ekonomiskajiem apsvērumiem.
- 24 Pamatojoties uz Direktīvas 2003/87 10.a panta 1. un 5. punktu, iekārtai, kurā tiek veikts process, kas izmanto *skābekļa konvertoru*, ir jāpiešķir bezmaksas kvotas laika posmam no 2013. gada līdz 2020. gadam. Saskaņā ar šo noteikumu Komisijai bija tiesības pieņemt deleģētos aktus, ko tā ir izdarījusi, pieņemot Lēmumu 2011/278. Šis lēmums balstās uz principu, ka, aprēķinot līmeņatzīmes *ex ante* atsevišķās nozarēs vai apakšnozarēs, principā tiek ņemti vērā produkti, nevis izejmateriāli (sk. Lēmuma 2011/278 2. apsvērumu). Līdz ar to Lēmuma 2011/278 I pielikums, kurā paredzēta līmeņatzīmju noteikšana

atsevišķiem produktiem, ir veidots tā, ka vienmēr tiek norādīts produkts, tā definīcija un process, uz kuriem tā attiecas.

- 25 Taču produkta *karstais metāls* gadījumā I pielikums ir formulēts īpašā veidā, jo produkts, uz kuriem attiecas līmeņatzīmes, ir definēts kā “*šķidrā dzelzs, kas piesātināts ar oglekli tālākai pārstrādei*”, un viens no procesiem, kas attiecas uz šo produktu, ir arī process, kas saistīts ar *skābekļa konvertoru*. Karstais metāls kā visas ražošanas ķēdes pusfabrikāts rodas *vienmēr* procesā, kas izmanto *skābekļa konvertoru, ieejā*, un nekad tā izejā.
- 26 Lēmuma 2013/448 14. apsvērumā paustais Komisijas viedoklis, ka procesa, kas izmanto *skābekļa konvertoru*, gadījumā būtībā nevar piešķirt bezmaksas kvotas, kas paredzētas produktam *karstais metāls*, jo “*tomēr šajā iekārtā karsto metālu neražo, to importē [saņem]*”, nevar atzīt par pareizu, jo tas nozīmētu, ka kaut arī šis process produkta *karstais metāls* gadījumā ir skaidri norādīts Lēmumā 2011/278, attiecībā uz to *nekad* nevar tikt piešķirtas bezmaksas kvotas, jo karstais metāls vienmēr parādās kā procesa izejmateriāls, nevis i gala produkts. Ja tomēr process, kurā tiek izmantots *skābekļa konvertors*, ir minēts Lēmuma 2011/278 pielikumā tieši attiecībā uz produktu *karstais metāls*, ir acīmredzams, ka šim procesam ir paredzētas bezmaksas kvotas, kas saistītas ar minēto produktu. Pretējā viedokļa pieņemšanas gadījumā minētā Lēmuma 2011/278 I pielikuma daļa jau sākotnēji vispār nebūtu piemērojama.
- 27 Komisijas interpretācijas pieņemšana novestu pie visu ieinteresēto personu tiesiskās palāvības iznīcināšanas, kuras, pamatojoties uz viennozīmīgu Lēmuma 2011/278 redakciju, varētu gaidīt, ka procesu, kas izmanto *skābekļa konvertoru*, gadījumā tiks piešķirti bezmaksas kvotas. Papildus tam Komisijas rīcība, kura vispirms viennozīmīgi formulēja deleģēto aktu tā, ka produkta *karstais metāls* kategorija attiecas uz procesu, kas izmanto *skābekļa konvertoru*, un pēc tam savā lēmumu pieņemšanas praksē sāka interpretēt šo aktu tā, kas process, kas izmanto *skābekļa konvertoru*, nevar tikt ņemts vērā attiecībā uz šo produktu, būtu pretrunā pienākumam darboties labā ticībā attiecībā uz regulatīvās kontroles komiteju, ar kuru Komisijai bija jāapspriež Lēmums 2011/278.
- 28 Attiecībā uz otro Komisijas argumentu, kas attiecas uz kvotu, kuras paredzētas tam pašam produktam, dubultās piešķiršanas aizliegumu, iesniedzējtiesa norāda uz Lēmuma 2011/278 10. panta 8. punktu, kas nosaka, ka “*jo īpaši, ja iekārta importē starpproduktu, uz kuru attiecas produkta līmeņatzīme atbilstīgi I pielikumā iekļautajai attiecīgās sistēmas robežu definīcijai, nosakot provizorisko ikgadējo bez maksas piešķiramo emisiju kvotu daudzumu abām attiecīgajām iekārtām, emisijas neskaita dubulti*”. Tieši šāda situācija pastāvēja prasītājas gadījumā, jo iekārta [no citas iekārtas] saņēma pusfabrikātu (šķidro dzelzi), uz kuru attiecas līmeņatzīmes definīcija procesam, kas izmanto *skābekļa konvertoru*. Pilnīgi dabisks risinājums ir kvotu, kas paredzētas produktam *karstais metāls*, sadale starp iekārtu, no kuras šķidrā dzelzs ir piegādāts (tas operators ir uzņēmums *ArcelorMittal Ostrava*), un prasītājas iekārtu, kur tiek veikts process, kas izmanto *skābekļa konvertoru*, proporcionāli CO₂ emisijai, kas rodas abu procesu laikā. Tas,

ka šāda taisnīga sadale ir iespējama, ir pierādīts, jo 2013. gadā atbildētāja ir saskaņojusi ar prasītāju un uzņēmumu *ArcelorMittal Ostrava* tieši šādu procedūru.

- 29 Nedrīkst pieņemt Komisijas piedāvāto risinājumu, ka visas kvotas būtu jāpiešķir tikai uzņēmumam *ArcelorMittal Ostrava*, kam pēc tam būtu jānodod tās prasītājam bez maksas, pamatojoties uz civiltiesisku līgumu. Šajā ziņā ir jāuzsver, ka prasītājam bija subjektīvās tiesības ar publisko tiesību raksturu uz bezmaksas kvotu piešķiršanu, pamatojoties uz Likuma par emisijas kvotām 10. panta 1. punktu kopsakarā ar Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punktu. Prasītājam šīs tiesības nedrīkst liegt, norādot uz civiltiesisku līgumu, kuru cits tiesību subjekts var – bet viņam nav pienākuma – noslēgt ar viņu. Papildus tam šis risinājums ir pretrunā pašam kvotu dubultās piešķiršanas aizlieguma mērķim, kurš saskaņā ar Lēmuma 2011/278 18. apsvērumu ir “[nepieļaut] nekādus konkurences izkropļojumus un [nodrošināt] oglekļa dioksīda tirgus netraucētu darbību”. Ja kvotu piešķiršanai vienam uzņēmējdarbības subjektam būtu jābūt bez pamatota iemesla atkarīgai no cita uzņēmējdarbības subjekta, pastāvētu nopietnu konkurences izkropļojumu risks attiecībā starp šiem subjektiem un tas apdraudētu lēmuma mērķi.
- 30 Iesniedzējtiesa uzsver, ka pašlaik izskatāmā lieta atšķiras no lietas, kurā ir pieņemts Tiesas 2016. gada 8. septembra spriedums *Borealis* u. c., C-180/15, ECLI:EU:C:2016:647. Atšķirībā no iepriekš minētās lietas šajā lietā nenotika emisiju kvotu dubultā uzskaitē attiecībā uz to pašu produktu un netika divreiz piešķirtas emisiju kvotas attiecībā uz to pašu produktu, bet gan kvotas kas attiecas uz to pašu produktu, tika vienīgi sadalītas starp diviem uzņēmumiem proporcionāli emisiju līmenim.
- 31 Visu iepriekš minēto apsvērumu dēļ iesniedzējtiesas uzskata, ka kvotu dubultās uzskaites un piešķiršanas aizliegumam *a priori* nav pretrunā tas, ka iekārtai, kurā tiek veikts process, kas izmanto *skābekļa konvertoru*, tiek piešķirta produktam *karstais metāls* paredzēto kvotu atbilstoša daļa proporcionāli emisijām, kas rodas šajā procesā.
- 32 Pēc iesniedzējtiesas domām, neviens no Komisijas argumentiem nav pamatots, tāpēc uz pirmo jautājumu ir jāatbild apstiprinoši.
- 33 Taču ja uz pirmo jautājumu tiktu sniegta noliedzoša atbilde, būtu jāapsver Lēmuma 2011/278 10. panta 8. punkta kopsakarā ar šī lēmuma I pielikumu spēkā esamību attiecībā uz produktu *karstais metāls*. Noliedzošās atbildes uz pirmo jautājumu gadījumā nekādas kvotas netiktu piešķirtas iekārtai, kur tiek veikts process, uz kuru attiecas kvotu tirdzniecības sistēma un kuram Komisija skaidri vēlējas paredzēt bezmaksas kvotas. Šāds secinājums būtu nepieņemams attiecībā uz Direktīvas 2003/87 2. panta 1. punktu, kā tas interpretēts minētajā spriedumā *Trinseo Deutschland*. Tad Lēmums 2011/278 būtu jāatceļ tāpēc, ka ir pārkāpta direktīva, uz kuras pamata tas ir pieņemts.

34 Papildus tam tas novestu pie situācijas, kurā, kaut gan process, kas izmanto *skābekļa konvertoru*, Lēmuma 2011/278 I pielikumā ir norādīts to procesu skaitā, attiecībā uz kuriem ir jāpiešķir bezmaksas kvotas, kas paredzētas produktam *karstais metāls*, attiecībā uz šo procesu nevarētu tikt piešķirtas nekādas kvotas. Tas nozīmētu, ka lēmumā būtu nenovēršamas iekšējās pretrunas un, pēc iesniedzējtiesas domām, arī šā iemesla dēļ tas būtu jāatceļ.

35 Ja atbilde uz otro jautājumu būtu apstiprinoša, protams, rastos jautājums, vai attiecībā uz strīda pamatā esošo iekārtu nav spēkā arī Lēmuma 2013/448 1. panta 1. punkts. Ar šo lēmumu Komisija noraidīja Čehijas Republikas priekšlikumu piešķirt prasītājam bezmaksas kvotas. Iesniedzējtiesa uzskata par acīmredzamu, ka, ja Lēmums 2011/278, kurš bija Lēmuma 2013/448 juridiskais pamats, nebūtu spēkā, tad juridiskā pamata zuduma dēļ nebūtu spēkā arī Lēmums 2013/448, kas balstās uz to.

Apsvērumi par ceturto un piekto jautājumu

36 Ja atbilde uz pirmo jautājumu būtu apstiprinoša, būtu jāveic ceturta jautājuma analīze, proti, vai Lēmumu 2013/448 var interpretēt tādējādi, ka tas ļauj Čehijas Republikai atkārtoti lūgt apstiprināt kvotu piešķiršanu prasītājas iekārtai, ja nenotiek emisiju kvotu dubultā uzskaitē un piešķiršana.

37 Sarakstē ar atbildētāju pēc Lēmuma 2013/448 pieņemšanas Komisija kategoriski apgalvoja, ka nekad nepieņems kvotu piešķiršanai strīda pamatā esošajai iekārtai, taču tā balstījās uz diviem argumentiem, kas izrādītos nepamatoti, ja atbilde uz pirmo jautājumu būtu apstiprinoša. Pašā Lēmumā 2013/448 nav šādu kategorisku secinājumus, kurus pēc tam pauda Komisija. Gluži pretēji, attiecībā uz strīda pamatā esošo iekārtu Komisija lēmuma 1. panta 2. punkta trešajā daļā ir norādījusi, ka tā neiebilst pret šādu kvotu piešķiršanu, kas izslēgtu to dubulto uzskaiti.

38 Pēc iesniedzējtiesas domām, Lēmumu 2013/448 var interpretēt saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, pamatojoties uz kuriem tā ir pieņemta, tādējādi, ka, ja Čehijas Republika atkārtoti piedāvātu piešķirt bezmaksas kvotas strīda pamatā esošajai prasītāja iekārtai tādā veidā, lai noteikti novērstu kvotu dubulto uzskaiti (uz dubulto piešķiršanu), Komisijai būtu jāapstiprina šāds priekšlikums. Līdz ar to uz ceturto jautājumu ir jāatbild apstiprinoši.

39 Taču ja Tiesa atbildētu uz ceturto jautājumu noliedzoši, tad, pēc iesniedzējtiesas domām, būtu jāatbild uz piekto jautājumu, proti, vai minētais lēmums ir spēkā attiecībā uz prasītājas iekārtu. Ja no atbildes uz pirmo jautājumu izrietētu, ka prasītājas iekārtai būtu jāpiešķir kvotas, un vienlaikus to piešķiršanā būtu pretrunā Lēmumam 2013/448, tad būtu jāatceļ šis lēmums, jo tas ir pretrunā gan Lēmumam 2011/278, gan Direktīvai 2003/87.

Apsvērumi par sesto jautājumu

- 40 Ja atbilde uz trešo, ceturto vai piekto jautājumu ir apstiprinoša, tad ir jāatbild uz sesto jautājumu.
- 41 Apstrīdētā *ministr životního prostředí* (apkārtējās vides ministra) lēmuma pārbaudes vajadzībām iesniedzējtiesa pieņem faktisko un juridisko stāvokli apstrīdētā lēmuma pieņemšanas dienā, proti 2018. gada 31. decembrī, kad strīda pamatā esošā iekārta vairs netika ekspluatēta. Vienlaikus ir ļoti ticami, ka laika posms no 2013. gada līdz 2020. gadam. beigsies pirms iesniedzējtiesas nolēmuma pieņemšanas.
- 42 Nav skaidrs, kā ir jārikojas atbildētājam šā lēmuma atcelšanas gadījumā. Pēc iesniedzējtiesas domām, vienīgais pieņemamais risinājums ir atbildētājas vēršanās Komisijā ar lūgumu apstiprināt pareizā kvotu daudzuma papildu piešķiršanu laika posmam no 2013. gada līdz 2020. gadam, un pēc tam šo kvotu, tostarp kvotu strīdā pamatā esošajai iekārtai līdz 2015. gadam, kad tā ekspluatācija tika pabeigta, piešķiršana, pamatojoties uz šīs iestādes lēmumu. Tā kā patiesībā kvotas vairs nevar nodot prasītājam, jo saistībā ar [atsauces] laika posma beigām tās viņai vairs nav noderīgas, gan atbildētājas, gan Komisijas lēmumiem būs tikai teorētiska nozīme. Taču tie var kļūt par pamatu iespējamām turpmākām juridiskām attiecībām, it īpaši kaitējuma atlīdzības ziņā, un tikai tā spriedums prasītāja individuālajā lietā var tikt pielāgots Savienības tiesībām.

DARBA VĒRŠANĀ